

راه جاده ابریشم وارد ژاپن شده است و این در حالی است که گنجینه‌ای از هنرهای دستی و بومی و ملی مردم ایران از آن دوران در موزه شهر «نارا» نگهداری می‌شود و هر سال در فصل پاییز در معرض دید بازدیدکنندگان قرار می‌گیرد.

وی اشاره می‌کند که درباره قصه‌ها، این میراث معنوی نمی‌توان به سادگی نظیر میراث مادی و هنرهای دستی که قابل رؤیت است قضاوت کرد، اما با تحقیقاتی که به عمل آمده، ثابت شده است که فرهنگ ژاپن باستان نه فقط در شیوه معماری یا گنجینه‌ها، بلکه از نظر اندیشه و اساطیر و املدار ایران است و میان قصه‌های ایرانی و ژاپنی شباهت‌های زیادی را می‌توان یافت.

دکتر شین تاکه‌هارا هدف از گردآوری و

دیگر قصه‌های یاد شده توسط دکتر تاکه‌هارا به ژاپنی ترجمه و تحقیق شده است که در آینده در ژاپن به چاپ خواهد رسید.

شین تاکه‌هارا متولد ۱۹۷۱ میلادی و دکتر در رشته «زبان‌شناسی و فرهنگ» است و هم‌اکنون مربی رشته ایران‌شناسی دانشگاه مطالعات زبان‌های خارجی اوساکا است. وی زبان فارسی را زیر نظر هاشم رجب‌زاده آموخته و تاکنون دوبار در سالهای ۱۳۷۴ و ۱۳۷۷ برای تکمیل تحصیلاتش به ایران سفر کرده است.

دکتر شین تاکه‌هارا ضمن شرح مختصری درباره قصه‌شناسی در ژاپن، آشنایی خود را با قصه‌های ایرانی در مقدمه کتاب «افسانه‌های ایرانی...» چنین یادآور می‌شود: تاکنون در ژاپن چند

قصه‌شناسان جهان به خوبی آگاهند که ایران یکی از سرچشمه‌های افسانه‌های جهانی به شمار می‌آید. قصه‌های مشرق زمین به ویژه قصه‌های نژاد هند و ایرانی از راه ایران به سرزمین‌های غربی مهاجرت کرده است. در اواخر سده نوزدهم میلادی هم پژوهندگان غربی مانند **کلنل لریمر، هانری ماسه، آرتور کورستین سن و ال. پ. الول ساتن** در گردآوری و تحقیق قصه‌های ایرانی بسیار کوشیده و آثاری از خود بر جای نهاده‌اند. اما حاصل این تلاش‌ها قطره‌ای است از دریای ژرف قصه‌های ایرانی.

اخیراً باری دیگر توجه قصه‌شناسان جهان از جمله ژاپنی‌ها به این مقوله افزایش یافته و آخرین فردی که در گردآوری و کنکاش بر روی قصه‌های

افسانه‌های ایرانی

اثری از دکتر شین تاکه‌هارا و سید احمد و کیلیان

○ سید احمد و کیلیان

○ افسانه‌های ایرانی به روایت امروز و دیروز

○ به اهتمام: دکتر شین تاکه‌هارا و سید احمد و کیلیان

○ ناشر: ثالث، تهران، چاپ اول، ۱۳۸۱

پژوهش این اثر را چنین شرح می‌دهد: در ایران هم مانند ژاپن و سایر کشورها بر اثر مدرنیته شدن شهرها، ادبیات شفاهی و فرهنگ مردم در حال نابودی است و در شهرهای بزرگ مانند تهران این روند چشمگیرتر است. از این روی هدف این پژوهش در گام نخست آن است که قصه‌هایی که در حال فراموشی است با ضبط صدای راویان حفظ گردد و در مرحله بعدی یافتن نمادهای مشترک قصه‌های ایرانی و ژاپنی است.

در این کار مشترک ایرانی و ژاپنی برای نخستین بار قصه‌های ایرانی با روش MD دیجیتال ضبط و از تمام قصه گوینان و راویان عکس گرفته شده است و همه مشخصات راویان و محل و زمان دقیق ضبط و ثبت قصه‌ها آمده است.

در پایان هم دکتر شین تاکه‌هارا آرزو کرده است که این گام مثبت زمینه‌ای باشد در روابط بیشتر فرهنگ ایران و ژاپن.

پژوهش مهم بر روی قصه‌های ایرانی انجام گرفته، از جمله می‌توان به نوشته‌های ارزنده پروفسور ای‌یچی ایموتو اشاره کرد که نگارنده هم درس‌های فراوانی از ایشان آموخته است. وی در ژاپن ترجمه منتخبی از «قصه‌های ایرانی» گردآوری **انجوی شیرازی** را منتشر کرده و کتاب‌ها و مقاله‌های فراوانی در این زمینه نوشته است.

سپس دکتر شین تاکه‌هارا اشاره می‌کند که چگونه در سال ۱۹۹۴ به عنوان یکی از اعضای گروه گردآوری قصه، در بازنویسی قصه‌های «نارا» که قدیمی‌ترین پایتخت ژاپن و غنی‌ترین منطقه میراث قصه‌های عامیانه ژاپن است شرکت جسته و متوجه این نکته مهم شده است که بیشتر قصه‌هایی که در ژاپن گفته می‌شود در اصل ژاپنی نیست و بسیاری از آنها متعلق به سرزمین ایران است.

وی اشاره می‌کند براساس تحقیقات انجام شده قصه‌های ایرانی از هزار و سیصد سال پیش از

ایرانی همت کرده دکتر شین تاکه‌هارا است که با همکاری قصه‌شناس ایرانی **سید احمد و کیلیان** کتاب **افسانه‌های ایرانی به روایت امروز و دیروز** را توسط نشر ثالث منتشر ساخته‌اند.

این همکاری از زبان همکار ایرانی اثر چنین آغاز شده است:

در سال ۱۹۹۸ که برای شرکت در «کنگره بین‌المللی فولکلور و قصه‌شناسی» به دانشگاه گوتینگن آلمان رفته‌ام از سوی دبیر کنگره، پروفسور **اولریش مارتسولف** پیشنهاد شد با آقای **شین تاکه‌هارا** که در ایران سرگرم تحصیل بود در گردآوری قصه‌های ایرانی همکاری نمایم. این همکاری مدت شش ماه ادامه یافت و نزدیک به دویست قصه، متل، ترانه و حکایت از برخی نقاط ایران گردآوری شد. نتیجه این همکاری کتاب **افسانه‌های ایرانی به روایت امروز و دیروز** است که اخیراً از سوی نشر ثالث منتشر شده است. از سوی